

Jaarverslag 2017 Stichting Oase

1. Bestuur en secretariaat

- **Bestuur**

Het bestuur is zoals gebruikelijk ook in 2017 tweemaal bij elkaar gekomen: op 1 mei in De Tuin van Sjef in Velp en in het weekend van 30 september – 1 oktober was Pjotr onze gastheer in Nijmegen en omgeving. Hij had een mooi excursieprogramma samengesteld. Op zaterdag (met o.a. bezoek aan het project 'Ruimte voor de Waal') werkte het weer niet mee, maar op zondag was dat gelukkig wel het geval. In Groesbeek bezochten we die dag Buurtpark 't Groeske, Voedselbos Ketelbos en het Avonturenbos Stekkenberg (speelbos). Mooi, afwisselend programma!

Op beide bijeenkomsten was er met name veel aandacht voor de toekomst van Stichting Oase.

- **Toekomst Stichting Oase**

Rob v.d. Steen en Heilien Tonckens zaten vanaf augustus samen met Jasper Helmantel (voorzitter Wilde Weelde) en M&W in een werkgroep die de mogelijkheden van betere samenwerking tussen Stichting Oase, Vereniging Wilde Weelde en Stichting Springzaad zijn gaan verkennen. Bij een van de bijeenkomsten is er ook in een bredere kring (met o.a. vertegenwoordigers van Springzaad België, Koen De Broeck, Kris Van Ingelghem en Annelies Vandebroek) gesproken. Eind 2017 is afgesproken van 2018 een 'ontwikkeljaar' te maken.

- **Rob Leopold en Hein Koningen Prijs**

Door ziekte heeft Erik de Jong afstand moeten nemen. Ook Ans Leopold heeft te kennen gegeven dat ze de prijs een warm hart toedraagt, maar persoonlijk niet meer in het voorbereidingsgroepje wil zitten. We hebben Leo den Dulk bereid gevonden mee te denken. Nu bestaat het voorbereidingscomité dus uit Hein Koningen, Johan Heirman, Leo den Dulk en M&W. Verder willen we hier nu nog niet gedetailleerd op in gaan. Het is de bedoeling dat de prijs in de jubileummaand september 2018 zal worden uitgereikt.

- **Secretariaat**

Het secretariaatswerk bestond ook dit jaar uit het beantwoorden van veel mails, telefoontjes en nog een heel enkele brief; (advies-)gesprekken, op Texel of ergens anders; het versturen van boeken uit het Oase- en het Springzaad webwinkeltje; de financiële administratie, contact met de boekhoudster Maud/Raamwerk en het webbureau Argiope; bijhouden van een dagelijks logboek en weekplannen, het voorbereiden van bijeenkomsten en het bijhouden van de Oase-website. De abonneeadministratie werd uitgevoerd door Johan Vijfvinkel (Bureau Zonneklaar). Drie grote extra administratieve klussen hadden betrekking op (1) het actualiseren van de website www.groeneschoolpleinen.nl; (2) de organisatie van de Wilgendag en (3) de organisatie van de excursie naar Berlijn.

2. Publicaties (verslag van Machteld)

Oase 2017

Aantal abonnees december '17: 849, waarvan 69 Belgen en 4 buitenland (incl. enkele ruilabbonnementen)

Abo's bij in 2017: 69 (2016: 40)

Af: 33 (2016: 34) + afgevoerde wanbetalers: ?

Verzonden proefnummers: 42

Tendensen:

- voor het tweede jaar lichte stabilisatie.
- Bij de opzeggers werd afgelopen jaren regelmatig financiën genoemd, nu vaker 'geen tijd om te lezen'. Ook vergrijzing blijft een belangrijke reden.

In 2017 zijn 4 reguliere nummers van Oase verschenen.

De inhoud is evenals vorige jaren een mix van achtergrond en praktische artikelen. Het lentenummer was een themanummer over wilgen, gekoppeld aan de themadag over Wilgen, op 8 april in de Biesbosch. Dit nummer is zeer positief ontvangen. Een greep uit de onderwerpen: wilgenthema met interview, veel foto's, insecten in wilgen, schubwortel, literatuur. Verder: Kleine plantjes kweken, duinrozen, serie kwekersgeheimen, muziekinstrumenten, 033Groen, speelnatuur Berlijn, Botanische tuinen, bermbeheer Gouda, kwekerijen, evolutiepad, leemsculptuur, vijverranden.

Meer bijdragen uit België hebben de aandacht, hiervoor zijn Roland Brakel en Machteld twee keer naar Vlaanderen geweest (Michel Geys, Achille Cools, Gent).

Promotie/Activiteiten

- Op 11 en 12 maart is een kraam bemensd bij het tuinevenement bij de start van het seizoen op de Botanische Tuinen Utrecht. Dit leverde de nodige aandacht op voor Oase, losse nummers, 3 nieuwe abonnees, enkele verkochte warmoezerijboekjes.
- Bij het Congres Ecologisch bermbeheer, op 8 september in Appeltern, georganiseerd door Erik Bretveld (Babako) en Wilde Weelde, is het herfstnummer onder de aanwezigen verspreid.
- Op 10 september is in de Tuin van Sjef een Oase-lezersdag gehouden. Dat was een leuke bijeenkomst waar ongeveer 25 geïnteresseerden, van veraf en dichtbij, op af kwamen. Marcel Bolten en Machteld Klees hebben rondleidingen door de tuin verzorgd. Ook was er voldoende gelegenheid om met lezers te praten.

- Bij navraag blijkt dat zowel nieuwe abonnees als geïnteresseerden voor een proefnummer vaak via nieuwsbrieven, flyers en FBberichten van ons goed gezinde bedrijven en personen achter ons bestaan komen (bv Bolderik, Cruydt-hoeck, Arie Koster).

Wanbetaling

Door vroeger te factureren en actiever wanbetalers benaderen is het aantal wanbetalers fors teruggedrongen. Dit heeft uiteraard gunstige financiële bijeffecten! *Wanbetaling blijft iets wonderlijks. Zo kwam een verwijderde wanbetaler een jaar later tot de ontdekking dat hij geen Oase meer kreeg, nam contact op en betaalde prompt de achterstand.*

Overige inkomsten

Veel lezers laten hun waardering blijken door een extra donatie. Een aantal lezers betaalt al vele jaren 100 euro per jaar!

De advertentie-inkomsten bedroegen in 2017 4735,- euro.

Warmoezerij

Het warmoezerijboekje is nog steeds verkrijgbaar, maar loopt niet hard. (bestellingen in 2017 16, losse verkoop 20). Anoda regelt verkoop in de boekhandels, hoe die verkoop loopt is (mij) niet bekend. Het zou goed zijn om het boekje in het voorjaar weer extra onder de aandacht te brengen, b.v. via Facebook. Met Anoda is lente '17 contact geweest over verspreiding onder tuinen met winkel (botanische tuinen, openluchtmuseum etc). Machteld heeft hiervoor een lijst opgesteld, , maar dat is bij Anoda blijven liggen.

3. Elyseum

Onder Elyseum scharen we alle na- en bijscholingsactiviteiten die vanuit Stichting Oase worden georganiseerd, al dan niet samen met andere partners.

- **Opleiding Ecologisch hovenier**

Het tweede jaar van de 6^e editie van de opleiding Ecologisch Hovenier is op 20 december 2017 weer met succes afgerond. Een heel prettig gezelschap, die niet ondanks, maar juist dankzij grote individuele verschillen veel aan elkaar hebben gehad. Nieuw was onder andere een tweedaagse bijeenkomst in België, mede georganiseerd door de beide Vlaamse deelnemers.

Op 15 en 16 september vond op Texel de al in het vorige jaarverslag aangekondigde reünie plaats voor de lichten I – V. Door de financiële ondersteuning vanuit TerraNext konden we de prijs voor de deelnemers laag houden. Het weer was de week voor de reünie zeer slecht en we waren dan ook blij dat het tijdens de reünie zelf heel erg meeviel. Het hele programma was buiten gepland (wand-

en fietsexcursies), dus we hadden wel een risico genomen! Heilien, Marcel, Willy en Marianne begeleidden ieder een deel van de groep. Vrijdag ging het om 4 wandelexcursies in Zuid-Texel en zaterdag 4 thematische fietsexcursies: Natuurlijk Texel (o.l.v. Marcel), Cultuurhistorisch Texel (o.l.v. Heilien), Speels Texel (o.l.v. Marianne) en Culinair Texel (o.l.v. Willy). Zie voor foto's en filmpjes ook: <http://www.stichtingoase.nl/reunie-cursisten-ecohovenier>

In oktober was er weer een informatiemiddag in Wilhelminaoord. Er bleek weer veel belangstelling te zijn. Na de intakegesprekken bleken er 18 mensen te zijn die zich in 2018/2019 aan de 7^e editie van de opleiding Ecologisch Hovenier gaan wagen (waarvan er inmiddels een is afgevallen).

- **Opleiding Van Tuin tot Landschap – een ecologische visie**

De nieuwe Vlaamse variant op de opleiding Ecologisch Hovenier is na een informatiemiddag op 14 januari 2017 in Hoeilaart (waar onze partner INVERDE zetelt) op 18/19 maart van start gegaan met een introductieweekend in een klooster in de omgeving van Leuven. Er zijn 12 deelnemers. De opleiding wordt begeleid door Annelies Sevenant en Alexandra Mannaert. Daarnaast zijn ook Wim Collet en Nike Verfaillie betrokken (begeleiding van cursisten, vergelijkbaar met onze rol in de Nederlandse opleiding).

Op 27 september hebben we een cursusdag meegemaakt (met o.m. een fietsexcursie door Gent o.l.v. stadsecoloog Geert Heijneman). Thema was muurvegetaties en stapelmuren. Op 28 september hebben we samen met beide docenten een tussenevaluatie gehouden. Er was veel te bespreken, dus er werd een vervolgspraak gemaakt op Texel, die vanwege de onverwacht barre weersomstandigheden rond midden december niet door kon gaan (vond inmiddels plaats op 29/30 januari).

- **Wilgendag**

Op 8 april organiseerde Stichting Oase in de Biesbosch een wilgendag voor alle Oase lezers (inclusief Wilde Weelde leden, Springzaadvrienden en -partners en andere belangstellenden). Ondanks de lastige bereikbaarheid van de locatie bleek de belangstelling zeer groot: 50 deelnemers. Zie voor een verslag en uitgebreid fotoalbum van deze uitzonderlijk geslaagde dag <http://www.stichtingoase.nl/wilgendag>

4. Projecten

- **Project Groene Schoolpleinen**

Vanaf 1 januari 2016 heeft Fonds 1818 de website www.groeneschoolpleinen.nl overgedragen aan Stichting Oase. Het was (en is) onze bedoeling een organisatie op te bouwen die verantwoordelijk is voor het beheer van deze website (en de bijbehorende Facebookpagina). Vorig jaar hebben we met elkaar als organisatievorm en naam gekozen voor een Landelijke Werkgroep Groene Schoolpleinen (LWGSP), voorlopig organisatorisch deel uitmakend van Stichting Oase, maar nauw gelieerd aan Stichting Springzaad. In 2017 zijn er wel aftastende gesprekken geweest met mensen die mogelijk deel zouden kunnen uitmaken van zo'n Landelijke werkgroep, maar er zijn nog geen stappen gezet tot de feitelijke oprichting. Dat had te maken met twee ontwikkelingen: ons project Jong Leren Moestuiniëren, dat weliswaar raakvlakken heeft met Groene Schoolpleinen, maar toch een andere

focus en met de ontwikkelingen rondom verdergaande samenwerking met Wilde Weelde en Springzaad. Het is in 2017 nog niet helder geworden waar Groene Schoolpleinen zich organisatorisch het beste kan nestelen.

Begin 2017 heeft 'ons' webbureau Argiope de opdracht gekregen op basis van het bestaande lay out een website te ontwikkelen die ons in staat zou stellen hem te actualiseren en - vooral - op te schalen tot landelijk niveau (was ontwikkeld door Fonds 1818 voor hun werkgebied = Den Haag en wijde omgeving). De informatie over groene schoolpleinen op de Springzaadwebsite en op de groene schoolpleinen website (kaart) zijn door Argiope aan elkaar gekoppeld. De eerste maanden van 2017 hebben we veel tijd besteed aan deze website. De website www.onsgroeneschoolplein.nl is in de loop van het jaar overgegaan van Elementree naar de NME dienst van de gemeente Den Haag. We hebben met hen contact gehad over hoe beide websites het beste op elkaar aangesloten worden.

Een speciale band ontwikkelden we met basisschool het **SchatRijk in Zandijk**. De directeur van deze school was een van de deelnemers aan de cursus groene schoolpleinen die we in 2016 gegeven hebben en de Berlijnexcursie in oktober van dit jaar. We hebben hem op verschillende manieren geholpen zijn plein weer een flinke stap verder te brengen: adviesgesprek op Texel, mee organiseren van een werkdag op 1 april en door hem in contact te brengen met Jeroen Buijs (heemtuintuin Zaandam) en HIRO (Wilde Weelde lid die cursussen leemovens bouwen aanbiedt). Mooie, kleinschalige vorm van nuttige samenwerking tussen de verschillende geledingen van ons Oase netwerk!

Verschillende pogingen om de **Amsterdamse Impuls Schoolpleinen** te helpen de miljoenen die begroot zijn ook te investeren in 'echt' groene schoolpleinen, zijn in 2017 helaas op niets uitgelopen.

- **Project Jong Leren Moestuineren**

Na een gesprek op het ministerie van EZ (nu weer LNV) met Roel van Raaij (13 maart) bleek dat er in het kader van het landelijke project Jong Leren Eten behoefte was aan een kwantitatief en kwalitatief onderzoek naar alle locaties waar kinderen (leren) moestuinieren. Wij hebben een offerte geschreven en het project Jong Leren Moestuineren toegewezen gekregen. Omdat het lange tijd onduidelijk was welke taken door ons en welke door de provinciale makelaars van dit programma moesten worden uitgevoerd, konden we pas eind juli echt van start gaan. In de zomer en herfst bezochten we zo veel mogelijk schooltuincomplexen, moestuinen bij scholen en op andere locaties (stadslandbouw en buurtmoestuinprojecten, bij NME-centra, in volkstuincomplexen e.d.). We reisden het hele land door en lieten ons ter plekke helpen door mensen uit het Springzaad en/of Oase netwerk. We waren in Groningen, Friesland, Overijssel, Gelderland, Utrecht, Noord- en Zuid-Holland, Zeeland en Limburg. Noord-Brabant, Flevoland en Drenthe moeten in 2018 nog bezocht worden, maar daar wachten we mee totdat er weer iets te zien valt. We voerden ook vele gesprekken, o.a. met de makelaars (steeds 2 per provincie, bij voorkeur een uit de groene en een uit de gezondheidssector).

- **Project Drijverhuus**

Begin januari 2017 is dit project afgerond. De door ons ingerichte ruimte is in de oorspronkelijke staat hersteld. Het blijft jammer dat hier op deze zeer geschikte locatie onze droom van een centrum waar Natuur en Landschap en Kunst & Cultuur elkaar konden versterken, geen toekomst gegund was.

5. Netwerk

- Springzaad
- Wilde Weelde
- Vakgroep Heemtuinbeheer

Er is in de verschillende netwerken natuurlijk veel meer gebeurd dan hieronder staat beschreven. Dit is alleen een verslag van onze eigen ervaringen (W&M)

Springzaad

Op 19 mei organiseerde Stichting Springzaad een dag voor regioconsulenten en partners in de Noordoostpolder, met bezoek aan het Waterloopbos, een Speelbos van Natuurmonumenten en NETL in Kraggenburg. Goede gelegenheid ook om attent te maken op de excursie naar Berlijn in oktober. Op 29 september bezochten we in het kader van een Springzaadexcursie Struin, een locatie vlakbij Nijmegen die al lang op het verlanglijstje stond. 3 november namen we deel aan een fietsexcursie voor regioconsulenten in Utrecht. We hebben de regionale Speelnatuurkaart bijgewerkt; het blijkt dus noodzakelijk scholen zelf te bezoeken om de juiste informatie bij elkaar te krijgen! Heel arbeidsintensief, maar wel de moeite waard.

Vakgroep Heemtuinbeheer

De bijeenkomsten van de Vakgroep worden steeds minder bezocht. Op uitnodiging van Hein Koningen zijn we op 27 oktober in Velp bij elkaar gekomen om over de toekomst van de Vakgroep te overleggen (Hein, Machteld, Luc Stroman, Douwe Tiedema en W&M). Afsgesproken is dat we in 2018 de leden van de Vakgroep en andere actieve heemtuinbeheerders gaan benaderen met de vraag waar zij behoefte aan hebben en of ze zelf actief willen worden.

Wilde Weelde

Dit jaar zijn we eindelijk in Appeltern geweest! (9 juli).

Op 18 november bracht een droevige aanleiding, namelijk het overlijden van Wilde Weelde pionier en voormalig heemtuinbeheerder Nico Kolthek, een aantal mensen uit de verschillende netwerken samen in Zorgboerderij Makandra in Ede, waar op een bij hem passende wijze afscheid van hem werd genomen.

Buiten het Oasenetwerk

Op 15 november gaven we 2 workshops op het 1^e symposium van de nieuwe **Stichting Groene Pedagogiek** over groene schoolpleinen en op 24 november bemensten we samen met Marjan Deurloo een groene schoolpleinenkraam (als onderdeel van de grote kraam van de Unie van Waterschappen) tijdens de **NIBI-conferentie** voor het basisonderwijs (Egmond aan Zee).

Internationale contacten

Naast onze contacten met leiding en cursisten van de Belgische opleiding 'Van Tuin tot landschap, een ecologische visie', dit jaar vooral veel aandacht voor de oosterburen.

Springzaad België wilde in 2017 een excursie voor haar leden naar **Freiburg** organiseren en vroeg aan Willy om deze excursie mee voor te bereiden en samen met hen te begeleiden. Tijdens een [voorbereidende reis](#) naar Freiburg van 5-7 april, samen met Jean-François Van den Abeele, Koen De Broeck, Ingrid De Henau, Frederik Nijman en Ilse Stoffels, werd een boeiend, mooi gevuld

programma langs velerlei speel- en stadsnatuur voorgefietst en -gewandeld en dan vervolgens samen uitgewerkt. **23-26 juni** werd de [studiereis](#) "Speel- en stadsnatuur in Freiburg im Breisgau" (verslag uit nieuwsbrief Springzaad.be), onder heerlijke zomerse omstandigheden met een uitgebreidere groep van ca. 20 mensen fietsend en wandelend uiteindelijk een groot succes.

We waren ook 3 maal een aantal dagen in **Berlijn**:

- Van **9 – 14 mei**, voorbereidingsreis voor een 5-daagse "Grün macht Schule" studiereis naar Berlijn: ontmoeting met Grün macht Schule-collega's Ulrike Wolff + Manfred Dietzen en speelnatuurontwerper Antje Schwabersberger. Twee dagen met hen op stap om zoveel mogelijk geschikte locaties voor een mooi reisprogramma in de herfst te zien, te beleven. Ook nog anderhalf dagen zelf met lijstjes op zoek of herhaling naar ons al bekende plekken. Heerlijk, wel 'even' alleen nog kiezen...
- **2 – 8 september**, deelname **6^e ISGA** (International School Grounds Alliance) **conferentie in Berlijn** (4-6.9.) resp. aan- en afreisdag met de nodige tijd om nog meer interessante locaties voor de geplande reis in oktober te bezoeken. De ISGA was onze tweede ontmoeting met collega's uit "de hele wereld van de groene schoolpleinen". 3 heel verschillende dagen: een dag vol interessante lezingen, waaronder een bijdrage van ons over de ontwikkelingen van de Groene schoolpleinbeweging in Nederland en Vlaanderen, een dag met busexcursies kras door Berlijn (incl. bv. ook een bezoek aan de IGA in voormalig Oost-Berlijn, een Duitse variant op de Floriade, met o.a. een natuurbelevingsterrein) en een afrondende derde dag met maar liefst 13 workshops van hoge kwaliteit op een concreet schoolterrein met nieuwe groene dromen. Uitgelezen kans ook om (weer eens) internationale projecten/collega's/vrienden te ontmoeten!
- **10 – 15 oktober**, 5-daagse studiereis met 22 liefhebbers van groene schoolpleinen naar de Duitse hoofdstad. In 2017 waren flink wat internationale hoogtepunten in ons jaarprogramma te melden, maar deze week was van een bijzondere klasse! Voor wie nog eens na wil genieten of meer over het programma en de locaties wil weten, zie. blz. 4 t/m 8 in Oase 108, winter 2017 of lees hier [meer](#).

't Horntje, februari 2018, Marianne van Lier en Willy Leufgen